

La literatura que salva

Una novel·la teixida al voltant d'uns fets reals sovint ens commou; el fet de saber que allò que estem llegint no és només versemblant sinó que és veritat, ens trasbalsa i ens situa en una disposició emocional diferent de quan llegim ficció pura. La majoria d'obres que hem llegit al llarg dels anys en el marc del Club de lectura han estat ficcions i per això, la visita de l'escriptora Agnès Rotger i la lectura d'*El secret del meu turbant* ha estat una experiència nova, intensa i estimulante.

L'Agnès va conèixer la Nadia Ghulam a la seva ciutat, Badalona, i quan va conèixer la seva extraordinària història va sentir la necessitat de convertir-la en relat. Aquella nena afganesa d'infància feliç que va veure enfonsat el seu món a causa de la guerra, que va patir terribles conseqüències físiques derivades dels bombardejos, que va haver de sobreviure en la societat dels talibans disfressant-se de noi per poder treballar, aquella nena ja adulta que ara viu a Catalunya era la protagonista d'una història que mereixia ser explicada. I l'Agnès Rotger, periodista, escriptora i activista cultural i social era la persona per fer-ho.

La sessió del Club del passat 19 de desembre va començar amb una prèvia: la presentació del *Memoràndum del XVI Premi Anglada* –premi atorgat per un jurat del qual formen part membres del Club de lectura- i l'agraïment per la visita que ens va fer l'Eloi Higuera, un ex alumne del centre que ara està acabant els seus estudis d'Enginyeria Aeronàutica i que durant els sis anys que va estar a l'institut sempre va ser membre actiu del nostre Club; com bé van dir els professors, un exemple a seguir.

Tot seguit, va començar la sessió pròpiament dita amb la intervenció de l'Agnès, que es va mostrar una excel·lent comunicadora i que va saber captar l'atenció de tots els assistents des d'un primer moment; després d'explicar com va conèixer la història de la Nadia i com va sorgir el projecte d'escriure un llibre, va detallar com havia anat construint la novel·la. Als assistents els va sorprendre molt que les llargues sessions de conversa mantingudes durant mesos –dues tardes a la setmana en trobades de dues hores- es fessin sempre sense gravadora, només amb una llibreta on l'Agnès anava apuntant tots els detalls d'una història extraordinària. Igualment va explicar com, a l'hora de redactar, a ella li era tan necessari recollir els diversos episodis de la vida de la Nadia com captar les atmosferes que envoltaven la història; les olors, els sorolls, el brogit de les ciutats i els mercats. En definitiva, volia plasmar tot allò que podia ajudar a donar sensació de vida i que podia traslladar al lector la intensitat del relat.

Els assistents van formular diverses preguntes, moltes d'elles al voltant de la relació establerta entre autora i personatge, una relació veritablement singular. L'Agnès va explicar que va ser una experiència molt intensa que, entre gestació, redacció i promoció del llibre es va allargar més de quatre anys. Una vivència única per a totes dues, de gran càrrega emocional, ja que suposava reviure permanentment una història de dolor i patiment i on era necessari buscar un cert punt d'equilibri que fes còmode aquesta estranya i enriquidora convivència.

Un aspecte que va despertar molt d'interès dels alumnes va ser saber fins a quin punt hi havia elements no reals en la novel·la; en aquests sentit l'Agnès va explicar –com a bona periodista que és-, que el llibre no era un reportatge sinó una novel·la

basada en fets reals i que, per tant, era necessari introduir elements de creació –per exemple, els pensaments i reflexions dels personatges- i que en ocasions era també necessari suprimir episodis que havien estat importants per a la Nadia però que potser eren massa repetitius o tallaven el ritme del relat.

Avui en dia Nadia Ghulam ha cursat estudis d'Integració social i té un projecte d'emprenedoria social a Badalona; la seva història ha estat traduïda a diverses llengües –les darreres, l'alemany i l'estonià- i en breu se'n farà una pel·lícula. No hi ha dubte que *El secret del meu turbant* va suposar un punt d'inflexió en la seva vida ja que, el fet de poder-la explicar la va alliberar d'un pes feixuc al temps que li donava una oportunitat única de reivindicar la seva particular i admirable lluita personal. A la Nadia, la literatura la va salvar: la literatura escrita per l'Agnès Rotger.